

Màxim Muñoz: “Quan els drets no es preserven, s'està generant una situació de conflicte permanent”

Dij, 18/10/2012 per Catalunya Religió

(Jordi Llisterra - CR) El president de [Unió de Religiosos de Catalunya](#), **Màxim Muñoz**, va obrir l'assemblea general de la URC d'aquest any amb reflexió plenament l'actual sobre la situació que viu el país. Muñoz es va recordar que els religiosos volen **“continuar essent profetes per denunciar les causes de la pobresa, l'exclusió i la fractura social i treballar per eradicar-les”**. Per això, va apuntar que **“potser cal dir de forma clara als qui marquen les polítiques que per aquí no anem bé, i potser convé forçar-los d'alguna manera a trobar altres camins que reparteixin amb més equitat uns costos socials tal elevats”**.

Alhora, respecte la qüestió nacional va repassar la Doctrina Social de l'Església i de l'episcopat català sobre aquest aspecte que ens ajuda **“no a situar-nos en el terreny de les opcions polítiques i ideològiques, sinó dels valors derivats d'unes realitats antropològiques, culturals i històriques que anomenem pobles o nacions”**. En aquest aspecte va concloure que aquest magisteri **“el que pretenen és preservar i promoure unes realitats humanes, molt profundes i decisives per a la vida de les persones, que són fonamentals per a construir la pau, la concòrdia i la justícia entre tots els pobles de la terra. I, en negatiu, quan aquests drets no es preserven, a part de cometre una injustícia, s'està generant una situació de conflicte permanent que impedeix la pacífica col·laboració de tots en el bé de la humanitat”**.

Aquesta reflexió la va emmarcar en la valoració dels 50 anys del Vaticà II, dels Sínode de Bisbes i de l'inici de l'any de la fe. Unes celebracions que es focalitzen en la Nova Evangelització, que s'ha de treballar amb **“el mateix estil que ho va fer el Vaticà II, és a dir un estil de diàleg, amb una mirada amorosa sobre el món”**.

Com és habitual, el bisbe de Vic, **Romà Casanova**, responsable de la relació amb la vida religiosa de la Conferència Episcopal Tarraconense, va acompanyar la URC

en l'assemblea i va presidir l'eucaristia que va obrir la trobada d'aquest dimecres.

Aquí podeu veure un resum de la intervenció i llegir el text íntegre. A l'Horeb, el butlletí de la URC, podeu [ampliar la informació](#) sobre l'assemblea.

Paraules introductòries de Màxim Muñoz, president de la Unió de Religiosos de Catalunya

La nostra Assemblea se celebra en un context ben especial, tant eclesial com sociològic. En el context eclesial hem de remarcar un triple esdeveniment que va tenir en el dijous dia 11 d'octubre el seu moment culminant. En efecte aquell dia se celebrava el 50è aniversari de l'obertura del Concili Vaticà II, un esdeveniment que ha transformat profundament l'Església i la vida religiosa. Per això mateix va ser el dia triat per Benet XVI per iniciar també l'Any de la Fe, convocat per la seva carta apostòlica *Porta fidei*, i que durarà fins el 24 de novembre de 2013, solemnitat de Crist Rei. I tot això s'esdevé durant els primers dies de la celebració del Sínode universal de Bisbes convocat per tractar el tema "La nova evangelització per a la transmissió de la fe cristiana".

Com a cristians i com a religiosos i religioses som invitats a viure com una autèntica gràcia aquest moment, que ens situa al cor mateix del que dóna sentit a les nostres vides: la fe en Déu, "que tant ha estimat el món, que ha enviat el seu Fill únic perquè tots tinguin vida en abundància" i la crida a participar d'aquesta missió amb el nostre testimoni de vida i l'anunci de l'Evangelí, segons el carisma de les nostres Congregacions i Ordes.

El Concili, des de la seva visió d'església de comunió, d'entrada va situar la vida religiosa entre els dons i carismes que l'Esperit suscita en bé de tot el cos i de la seva missió en el món i va afirmar clarament que, tot i no pertànyer a l'estructura jeràrquica, "pertany essencialment a la seva vida i santedat" (LG, 44). Després hi va dedicar un document específic (*Perfectae Caritatis*) en el què invitava les Congregacions i Ordes a iniciar un camí de renovació d'acord amb els nous temps i n'indicava els criteris a seguir.

A partir d'aquí s'obrí un impressionant procés de renovació que implicà tots els membres dels Ordes i Congregacions i que tingué com a màxima expressió els anomenats "capítols generals de renovació". Es revisaren a fons els textos fonamentals (Regles, Constitucions, Directoris, etc.), fent-los molt més rics des del punt de vista bíblic i carismàtic. Van ser fruit de tot un treball intens d'estudi i reflexió, de discerniment, en comunitats, províncies i comissions. Això sol ja era un fruit del Vaticà II: la coresponsabilitat i la participació de tots en el procés de renovació. No és ara el moment de fer balanç de tot aquest procés. Des de l'URC tenim previst de dedicar-hi algun acte durant aquest curs. Però no hi ha dubte que, en el seu conjunt, malgrat les seves ombres (que també hem de reconèixer) ha estat i continua essent una benedicció de Déu per a la vida religiosa. Tenim molt clar, a més, que el Concili va iniciar un camí de renovació i recerca que no és per fer-lo una vegada, sinó contínuament.

I avui, en fer aquesta commemoració, no es tracta tant de veure com uns textos escrits fa cinc dècades poden dir alguna cosa avui, que també, sinó com l'Església d'avui, que viu en un context molt diferent, pot llegir també els signes dels temps i donar-hi una resposta significativa amb el mateix estil que ho fa fer el Vaticà II, és

a dir un estil de diàleg, amb una mirada amorosa sobre el món, un estil que sap connectar amb les llavors del Verb i les petjades de l'Esperit i que cerca els criteris de discerniment en les fonts més autèntiques de la Paraula de Déu i la Tradició amb majúscules.

Hem de demanar al Senyor que la memòria i actualització del Concili Vaticà II sigui per a tota l'Església el que el bon papa Joan XXIII va voler del mateix Concili: "una alenada d'aire fresc" que l'ajudi a situar Jesucrist en el centre de la seva vida i organització, i oferir-lo als homes i dones d'avui, en actitud de diàleg i servei.

Pel que fa a l'any de la fe, al qual ens ha invitat Benet XVI, no hi ha dubte que connecta amb una de les preocupacions que tenim també els religiosos i religioses, i que hem expressat de diverses maneres en els nostres darrers Capítols Generals: necessitem revitalitzar la nostra experiència teològica, perquè realment Jesucrist i l'Evangeli siguin el centre de les nostres vides i superem una fe rutinària o feta només de pràctiques externes, que es pot acostar perillosament a una mena d'ateisme pràctic.

Precisament per això hem volgut que sigui aquest el tema de reflexió de la nostra Assemblea, ajudats pel P. Pere Borràs.

I finalment l'altre gran esdeveniment, plenament vinculat al l'aniversari del Concili i a l'Any de la Fe, és el Sínode sobre la nova evangelització per a la transmissió de la fe. L'Església, especialment la que viu als països de cultura occidental, és ben conscient dels reptes que ens planteja aquesta llunyania i indiferència general respecte de la fe, i volem trobar nous camins de transmissió de l'Evangeli entre tots. I en bona part passen per actualitzar l'esperit del Vaticà II i per revifar el foc de la fe. Als religiosos i religioses aquests reptes ens toquen de ple. El carisma dels nostres Fundadors i la nostra llarga història de missió en l'avantguarda de l'Església ens estimulen i ens inspiren. Segurament ens caldrà una actitud de més senzillesa i obertura per no confiar en les pròpies forces i deixar-nos portar per l'Esperit, que ens empeny a la novetat i a treballar més junts que mai, en actitud sempre de diàleg i servei. Podem dir que, com a religiosos i religioses, hem participat activament en la preparació d'aquest Sínode, alguns dels nostres representants hi són presents, aportant les nostres experiències i reflexions. Després serà el moment de col·laborar amb tot el poble de Déu per fer germinar les llavors que s'hagin sembrat.

La nostra assemblea se celebra també en un context socio-polític marcat per una greu crisi econòmica, que no sembla tenir sortida, i per l'impacte de la gran manifestació de l'11 de setembre. Com [diuen els nostres Bisbes](#) "Avui s'han manifestat nous reptes i aspiracions, que afecten la forma política concreta com el poble de Catalunya s'ha d'articular i com es vol relacionar amb els altres pobles germans d'Espanya en el context europeu actual".

Ens preguntem com poder acompanyar el poble al qual pertanyem i al qual servim en aquests moments tan importants i complexos. Com podem ser portadors de pau, de diàleg, de respecte, de sensibilitat, d'integració de les diversitats, tenint com a criteri fonamental la dignitat de tots, especialment dels més febles, com a fills i filles de Déu, com a germans i germanes nostres. Com podem ajudar a construir unes societats i unes organitzacions polítiques i administratives que respectin els drets de les persones i dels pobles i nacions que les integren i cooperin així a la pau i la concòrdia de tots els pobles del món?

Certament, com a orientació dels moments que vivim, és convenient recordar la doctrina social de l'Església, que ens ajuda a no situar-nos en el terreny de les opcions polítiques i ideològiques, sinó dels valors derivats d'unes realitats antropològiques, culturals i històriques que anomenem pobles o nacions.

Afirma el n. 157 del Compendi de la Doctrina Social de l'Església, titulat "[Drets dels pobles i de les Nacions](#)":

"El camp dels drets de l'home s'ha estès als drets dels pobles i de les Nacions, ja que «el que és veritat per a l'home ho és també per als pobles». El Magisteri recorda que el dret internacional «es basa sobre el principi de l'igual respecte, per part dels Estats, del dret a l'autodeterminació de cada poble i de la seva lliure cooperació amb vista al bé comú superior de la humanitat»; la pau es fonamenta no només en el respecte dels drets de l'home, sinó també en el dels drets dels pobles, particularment el dret a la independència...

"La Nació té «un dret fonamental a l'existència», a la «pròpia llengua i cultura, mitjançant les quals un poble expressa i promou la seva "sobirania espiritual", a "modelar la seva vida segons les pròpies tradicions, excloent, naturalment, tota violació dels drets humans fonamentals i, en particular, l'opressió de les minories», a «construir el propi futur proporcionant a les generacions més joves una educació adequada». L'ordre internacional exigeix un equilibri entre particularitat i universalitat, a la realització de les quals estan cridades totes les Nacions, per a les quals el primer deure segueix sent el de viure en pau, respecte i solidaritat amb les altres Nacions".

Els bisbes amb seu a Catalunya remetent a aquesta número del Compendi de doctrina social de l'Església en un paràgraf del seu document "Arrels cristianes de Catalunya" (1985) que han reproduït textualment en el seu document posterior "[Al servei del nostre poble](#)" (2010):

"Com a bisbes de l'Església a Catalunya, encarnada en aquest poble, donem fe de la realitat nacional de Catalunya, afaiçonada al llarg de mil anys d'història i també reclamem per a ella l'aplicació de la doctrina del magisteri eclesial: els drets i els valors culturals de les minories ètniques dins d'un Estat, dels pobles i de les nacions o nacionalitats, han de ser respectats i, fins i tot, promoguts pels Estats, els quals de cap manera no poden, segons dret i justícia perseguir-los, destruir-los o assimilar-los a una altra cultura majoritària. L'existència de la nació catalana exigeix una adequada estructura jurídico-política que faci viable l'exercici dels drets esmentats. La forma concreta més apta per al reconeixement de la nacionalitat, amb els seus valors i prerrogatives, pertoca directament a l'ordenament civil".

Aquestes afirmacions no volen constituir cap presa de postura política o ideològica per oposar-se a d'altres o crear conflictes gratuïts. El que pretenen és preservar i promoure unes realitats humanes, molt profundes i decisives per a la vida de les persones, que són fonamentals per a construir la pau, la concòrdia i la justícia entre tots els pobles de la terra. I, en negatiu, quan aquests drets no es preserven, a part de cometre una injustícia, s'està generant una situació de conflicte permanent que impedeix la pacífica col·laboració de tots en el bé de la humanitat.

A partir d'aquests principis és possible, en les diverses situacions i contextos, com ara el nostre, una gran varietat d'opcions polítiques i ideològiques igualment

legítimes, si són defensades pacíficament i democràticament. Com afirmen els Bisbes de la Tarraconense en la seva declaració del 5 d'octubre passat, en referència a les pròximes eleccions al Parlament de Catalunya

“defensem la legitimitat moral de totes les opcions polítiques que es basin en el respecte de la dignitat inalienable de les persones i dels pobles i que recerquin amb paciència la pau i la justícia”.

I indiquen alguns principis important a tenir en compte

“Encoratgem el camí del diàleg i l'entesa entre totes les parts interessades a fi d'assolir solucions justes i estables, que fomentin la solidaritat, exigència directa de la fraternitat humana i cristiana [Cf. *Joan Pau II, Carta Encíclica Sollicitudo Rei Socialis*, 1987, nn. 38-40] El futur de la societat catalana està íntimament vinculat a la seva capacitat per integrar la diversitat que la configura. Un procés que caldrà teixir amb la participació de tots, tenint en compte els drets i deures que es deriven de la dignitat personal, i que ha de restar obert als valors transcendentals, a aquell plus d'ànima que ennobleix i fonamenta l'acció política i social al servei de l'home i de tot l'home”.

Recollint aquestes il·luminadores orientacions, crec que en aquests moments complexos i proclius a la confrontació agressiva, els cristians i de forma especial els religiosos i religioses, dins mateix de les nostres comunitats i Congregacions, hem de defensar i promoure la democràcia, el diàleg, el respecte, la capacitat de posar-se en la pell de l'altre i la voluntat d'acord com a formes de resolució de conflictes i rebutjar tota actitud que s'adreci a atiar la divisió social o que es basi en el menyspreu a la veritat, l'agressivitat, l'amenaça o, no cal dir, la violència, vinguin d'on vinguin. Hem de recordar contínuament i practicar nosaltres mateixos que el deure de tots (especialment dels governants) és el d'afavorir sempre el bé comú. I sobretot hem de defensar i promoure, amb actituds i gestos ben concrets, la justícia social, els drets humans, l'atenció als més vulnerables i el respecte de les minories com a base irrenunciable de qualsevol solució política.

Com a religiosos i religioses, gràcies precisament al procés de renovació que va impulsar el Concili Vaticà II, vivim la fe encarnada en aquest poble al qual servim, i volem fer nostres els seus “goigs i esperances, tristesses i angoixes”, “sobretot dels pobres i dels que sofreixen”, cercant camins imaginatius de lluita contra la pobresa, l'exclusió, la fractura social. Però també volem continuar essent profetes per denunciar les causes d'aquestes situacions i treballar per eradicar-les. Certament no és fàcil trobar sortida a aquesta crisi (governos de dretes i d'esquerres ho estan intentant), però estem comprovant cada vegada amb més preocupació i angoixa que la forma en què se'n pretén sortir està portant molts col·lectius, especialment els més vulnerables, a situacions límit, i potser cal dir de forma clara als qui marquen les polítiques que per aquí no anem bé, i potser convé forçar-los d'alguna manera a trobar altres camins que reparteixin amb més equitat uns costos socials tal elevats. I volem ser també profetes d'esperança perquè creiem en Déu, i per això mateix, creiem en la dignitat, la grandesa i les capacitats de la persona humana per construir un altre estil de societat, d'economia, de política, de convivència.

Aquestes són les nostres preocupacions i anhels en aquests moments complexos però apassionants. Confiem-los a la pregària i a l'acció de l'Esperit que crea comunitat en la diversitat, i ens empeny a la construcció de la família fraterna i

solidària que Déu vol per a tots els seus fills i filles i per a tots els pobles de la terra.

P. Màxim Muñoz Duran, *cmf. President de l'URC. 17 d'octubre de 2012*